

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Дудка Ольга Михайлівна,

к. пед. н, доцент,

Бабій Ольга Михайлівна

студентка,

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, Україна

olha.dudka@pnu.edu.ua

olha.pankiv.19@pnu.edu.ua

Вступ. Реалії сьогодення сповнені все нових викликів: вимагають швидко адаптовуватись та інтегруватись у динамічне суспільство, володіти такими навичками, як комунікабельність, співробітництво, критичне мислення, вміння творчо та нестандартно мислити. Освіта являється однією з рушійних сил розвитку успішної особистості сучасності, тому й вимагає неабияких змін. Аналізуючи Закон України «Про освіту» (2017), Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020), Національну стратегію розвитку освіти на період до 2021 року, результатах проєкту щодо створення Національної стратегії розвитку освіти і науки до 2030 року, Концепції Нової української школи (2018), бачимо необхідність у зміні методів навчання та впровадженні особистісно-орієнтованого навчання, яке спрямоване на розвиток ключових вмінь XXI століття.

Вирішенню цих завдань сприяє впровадження в освітній процес інноваційних технологій. Інноваційні технології є потужним засобом, що сприяє творчому розвитку, як вчителя, так і його учнів, дозволяють відчувати радість пізнання, стимулюють прагнення до постійного саморозвитку та самовдосконалення.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні розробки в цій галузі належать багатьом видатним науковцям, зокрема й

українцям, серед яких Л. Артемова, І. Гевко, А. Гіна, С. Гончаренко, В. Гузеєв, А. Зязюн, І. Луцик, Т. Назарова, О. Пошетун, Л. Пироженок та інші.

Поняття «інновація» (у перекладі з латинської мови «*innovatio*» – «оновлення, новизна, зміна») й означає нововведення. Хоча на сьогоднішній день це поняття є широко вживаним, проте існують різні підходи до його визначення й не має єдиного загальноприйнятого. Одні вчені трактують це поняття, з огляду на його об'єкт та предмет дослідження, інші ж – як результат і процес [1].

Дослідниця І. Дичківська зазначає, що «інновація в освіті – це нововведення, призначене для вирішення актуальної проблемної ситуації (з метою забезпечення оптимізації навчального процесу, підвищення якості освіти чи організації сприятливих умов засвоєння матеріалу), суттєві зміни в одному або декількох пунктах: зміст освіти, методи викладання, підготовки уроків та їх проведення, форми контролю якості навчання» [2, с. 23-33].

Сучасна школа повинна вирішувати проблему підвищення якості освіти за допомогою використання нових підходів та методів навчання за умов цифровізації освіти [3, с. 129]. Таким чином інноваційне навчання – це особлива форма організації навчального процесу, що забезпечує його ефективність. Такі уроки проводять з використанням різних форм роботи: колективна, групова, індивідуальна, ігрова. Інноваційні технології реалізують сучасну модель освітнього процесу, в якому панує вільна та позитивна атмосфера в класі, що сприяє співпраці, довірі, взаємоповазі та рівності між учасниками освітнього процесу; створюють умови для розвитку творчих здібностей учнів, де кожен відчуває свою цінність; формують вміння відстоювати свої ідеї та позицію, працювати в команді, творчо мислити, вільно обмінюватись думками та приймати рішення; вчитель вже не є інструментом «похвали та покарання», його роль наставника та радника відходить у минуле, і на зміну їй приходить функція ментора, коуча, модератора, партнера.

Мета статті – розглянути теоретично сутність інноваційного навчання, проаналізувати досвід впровадження на уроках інформатики та його вплив на покращення якості освіти.

Матеріали та методи: аналіз і синтез – для огляду інформаційних джерел; узагальнення й систематизація педагогічного досвіду використання інноваційних технологій; спостереження, експеримент та порівняння – для виявлення впливу інноваційного навчання на покращення якості освіти, зокрема на уроках інформатики. Результати дослідження апробовані і впроваджені на уроках інформатики в 6-х класах Калуського ліцею №3 Калуської міської ОТГ, що на Івано-Франківщині.

Результати та обговорення. Освітній процес набуває нових рис та постійно змінюється під впливом сучасних змін у соціально-економічному житті суспільства. Реформування освіти спрямоване на формування сучасної особистості, яка готова швидко трансформуватися. Інноваційні технології дозволяють зробити процес навчання захопливим, цікавим, забезпечують комфортні умови співпраці між вчителем та учнями, де кожен прагне постійно вдосконалюватися.

Визначне місце серед інноваційних технологій належить інформаційним, які швидко ввійшли та стрімко поширюються в суспільстві. Впровадження хмарних технологій у освітній процес дає чимало можливостей, як вчителю, так і учням: дистанційне навчання, підвищення мотивації до навчання, самоосвіта. Окрім цього, в Інтернет-мережі є чимало ресурсів, які пропонують готові завдання до уроків чи надають можливість для їх створення.

Наведемо короткий огляд ресурсів, які допоможуть урізноманітнити навчальний процес:

- інструменти для створення презентацій та візуалізації до уроків: Canva (<https://www.canva.com/>), Moovly (<https://www.moovly.com/>), Genially (<https://genially.com/>), Prezi (<https://prezi.com/>);

- інструменти для створення інтерактивних дощок: Padlet (<http://padlet.com/>), Miro (<https://www.miro.com>), Twiddla (<https://www.twiddla.com/>), Lino (<https://en.linoit.com/>);
- інструменти для створення ментальних мап: MindMeister (<https://www.mindmeister.com>) , Mindomo (<https://www.mindomo.com>), Cooogle (<https://coogle.it/>);
- інструменти для створення ігрових завдань: LearningApps.org (<https://learningapps.org/>), Rebus (<http://rebus1.com>), Kahoot (<https://kahoot.com>), Flippity (<https://www.flippity.net>), Wordwall (<https://wordwall.net/uk>);
- інструменти для миттєвих опитувань: Quizizz (<https://quizizz.com>), Classtime (<https://www.classtime.com>), Plickers (<https://get.plickers.com/>);
- інструменти для створення QR кодів: QR Code (<https://www.qr-code.io>) GET-QR (<https://www.get-qr.com>), Генератор QR-кодів (<https://qr-code.com.ua/>).

Все більше педагогів-новаторів цікавляться та використовують у своїй діяльності Wordwall (<https://wordwall.net/uk>) – хмарний багатофункціональний сервіс з україномовним інтерфейсом, який дає можливість створювати різноманітні інтерактивні завдання й дозволяє вчителю та учням взаємодіяти з навчальним матеріалом у вигляді ігор та завдань. Інструмент Wordwall є потужним ресурсом для створення інтерактивних навчальних завдань, який характеризується простотою навігації та можливістю створення завдань різного рівня складності та формату за допомогою численних шаблонів (Рис. 1).

Платформа пропонує значну бібліотеку готових завдань, що дає змогу користувачам швидко знаходити необхідні матеріали для навчального процесу. Кожне створене завдання має унікальну URL-адресу, що забезпечує легкий доступ до нього в онлайн-середовищі. Ресурс дозволяє завантажувати завдання у форматі PDF, що дозволяє здійснити їх друк для використання в офлайн-режимі. Крім того, Wordwall підтримує інтеграцію завдань на вебсайти та блоги через HTML-теги, що дозволяє вбудовувати інтерактивні елементи

безпосередньо в інші онлайн-ресурси, забезпечуючи більш гнучкий і ефективний спосіб використання створених завдань в освітньому процесі [4].

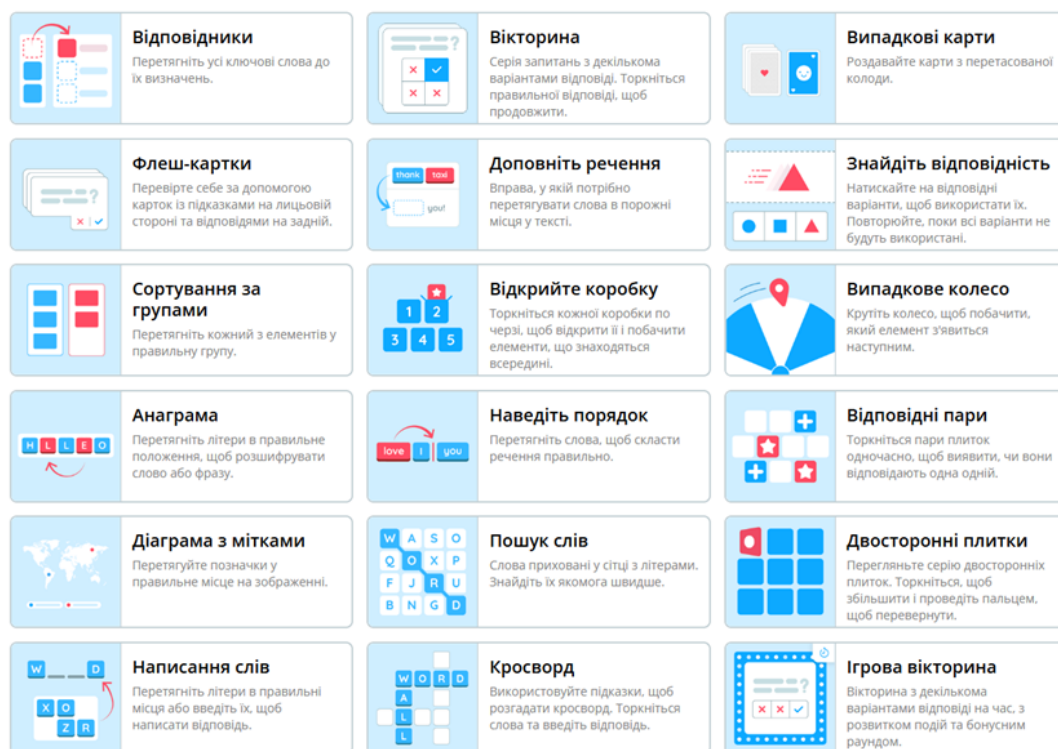

Рис 1. Шаблони для створення інтерактивних вправ середовища Wordwall

Завдання створені в середовищі Wordwall можна використовувати не тільки на будь-якому етапі уроку, але й в іншій позакласній діяльності. Робота з додатком сприяє активності пізнавальної діяльності учнів, активізує візуальну пам'ять, формує інформаційну грамотність, розвиває увагу та критичне мислення, створює можливості до постійного творчого розвитку.

Системне використання інноваційні технології на різних етапах уроку дозволяє підвищити пізнавальну активність учнів та ефективність навчального процесу загалом, урізноманітнюючи кожен з етапів уроку.

До прикладу на заняттях інформатики в 6 класі, вивчаючи розділ «Алгоритми і програми» під час проведення організаційного етапу та емоційного налаштування на урок, учням можна запропонувати різні види ігрових вправ, створених у середовищі Wordwall, щодо правил безпечної поведінки на уроці інформатики, серед таких можуть бути: вправа «Коло правил» (<https://wordwall.net/uk/resource/87639120>) та вправа-сортування за

групами «Безпечно/Небезпечно» (<https://wordwall.net/uk/resource/85396528>) (Рис. 2), які вчитель може використати для спільної або ж індивідуальної взаємодії.

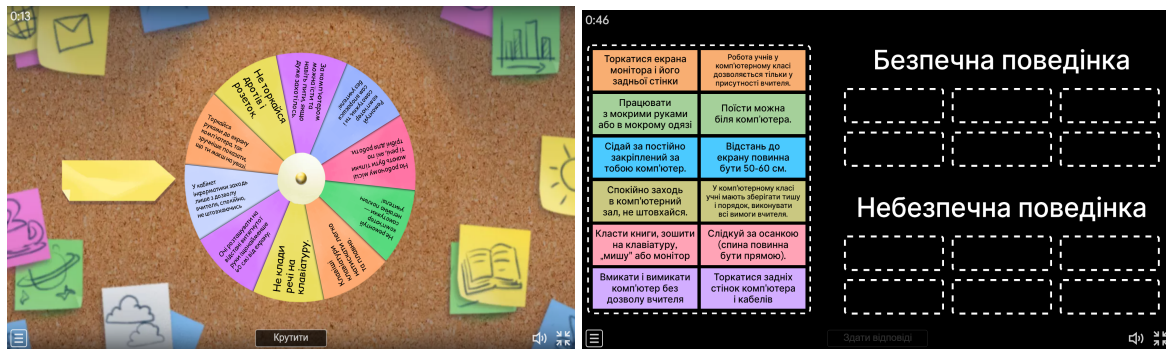

Рис 2. Wordwall. Вправи «Коло правил» та «Безпечно/Небезпечно»

Актуалізація та перевірка раніше набутих знань є доволі важливим етапом, тому для перевірки знань з теми «Величини. Команди присвоювання» учням варто запропоновано інтерактивне завдання «Заповни пропуски» (<https://wordwall.net/uk/resource/87541468>), інтерактивну вікторину «Подумай!» (<https://wordwall.net/uk/resource/87688238>) учні можуть виконати для перевірки знань з теми «Алгоритми і програми з вкладеними циклами» (Рис. 3).

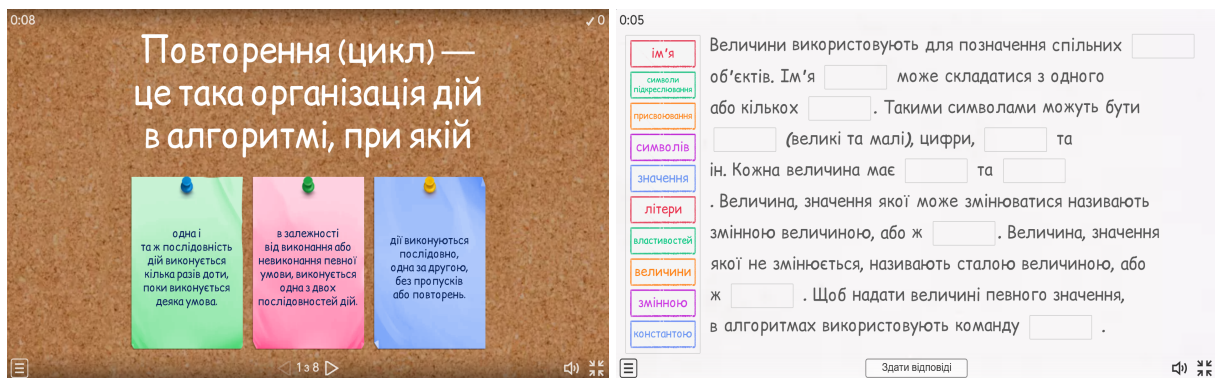

Рис 3. Wordwall. Вправи «Заповни пропуски» та «Подумай!»

Під час проведення етапу сприймання та усвідомлення нового матеріалу й етапу формування вмінь і навичок можна застосовувати наступні завдання на уроці «Величини. Команди присвоювання»: інтерактивну гру-анаграму «Яке слово заховалося» (<https://wordwall.net/uk/resource/87578215>), інтерактивний кросворд «Scratch» (<https://wordwall.net/uk/resource/87610313>) (Рис. 4). Ці завдання спрямовані на перевірку, корекцію та закріплення набутих знань.

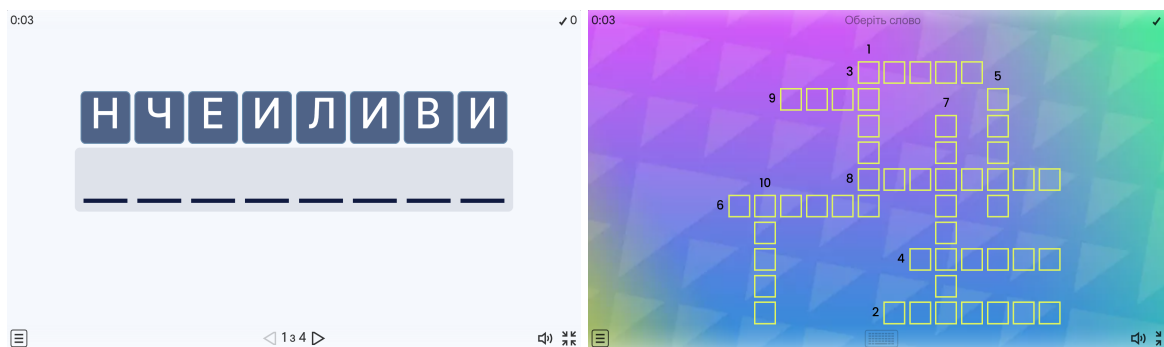

Рис 4. Wordwall. Вправи «Яке слово заховалося?» та «Scratch»

Інноваційні технології несуть позитивні зміни в освітній процес та виступають ефективним інструментом у руках вчителя й позитивно впливають на його педагогічну діяльність, адже така робота приносить задоволення, дозволяє постійно розвиватись та вдосконалюватись. Освітній процес загалом стає ефективніший, якісніший, цікавіший та доступніший для учнів.

Висновок. Результати дослідження засвідчують, що інноваційне навчання динамічно розвивається та має неабиякий потенціал для покращення рівня якості освіти. Інноваційні технології відкривають широкі перспективи для творчого розвитку педагогів, вдосконалюють їхню педагогічну майстерність. Систематичне застосування цих методів сприяє розвитку ключових вмінь ХХІ століття в учнів, формують успішну особистість, яка готова постійно вдосконалюватись та трансформуватись відповідно до викликів сучасності.

Список використаних джерел:

1. Цюняк О. П., Довбенко С. Ю. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. Ів-Франківськ: Вид. Кушнір Г. М., 2019. 190 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Навч. посіб. 3-тє вид., випр. К.: Академвидав, 2015. 303 с.
3. Власій О.О., Дудка О.М., Стефанишин М.І. Інтерактивні технології як засіб підвищення ефективності навчання // Гірська школа Українських Карпат. № 23. 2020. с.128-132 <https://doi.org/10.15330/msuc.2020.23.128-132>
4. Пилипенко, ОС 2021, Можливості навчального сервісу WordWall. URL:https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4545/3/Pylypenko_2021_Kropyvn.pdf (дата звернення 25.02. 2025).